

POKROK

PUBLISHING CO.

vydává
POKROK ZÁPADU
a místní vydání
v Crete pro Saline okres, Neb., ve
Schuyler a Clarkson pro Colfax okres,
Neb., ve Wilson, Kans., pro stát Kan-
sas, v Cedar Rapids, Ia., pro stát Iowu,
v St. Paul a Minneapolis, Minn.,
pro stát Minnesotu a v Tyndall, S. D.,
pro stát South a North Dakota.

Předplatné:
Pro Spojené Státy \$1.50. Pro Kanadu
\$2.00. Do Evropy \$2.50 ročně.

Zásilky peněžní dějte se pomocí ex-
pressních poukázek (Money Orders), ex-
pressních poukázek (Express Money
Orders), bankovních poukázek (Bank
Draft), anebo v registrovaném dopise.
Oznamujeme-li své přestěhování, ude-
jte starou i novou adresu.

Dopisy z kruhu čtenářstva ochotně
uverejníme. Musí být stručné, psané
bez úmyslu někomu osobně poškodit a
podepsány plným jménem, ať již má
být v redakci utajeno, anebo s dopi-
sem uveřejněno.

SRDNATOST SKUTEČNÁ — A ZA HUMNY.

Z některých těch našich hrdinů,
jíz se "nebalí" rakouských konsu-
lů, ba ani vlády vídeňské, která
je ve slušné vzdálenosti několika
tisíc mil, stali se hotoví beránci,
když měli ukázat skutečnou sr-
dnatost, když měli dokázat, zdali
to se svými sympatiemi s věcí
spojenci myslí upřímně a pocti-
vě.

Redaktor Pokroku byl obviňo-
ván, že "bojí" rakouských konsu-
lů, mezi řádky nadhazováno, že
rakouskou monarchii tak miluje,
že si ani nepřejde, aby se ke ně-
mu zlého stalo. Každý, kdo po ka-
nalsku nechtěl hodovati na pozů-
statcích Rakouska aspoň tříkráte
denne, byl označován, rovněž me-
zi řádky, za agenta rakouské vlá-
dy, vůbec se zrádcevala a štválo
až to byla jedna radost — asi jako
v Čechách v památném roce 1848,
když rozvážní a skuteční vlasten-
ci varovali před povstáním. Zná-
mo jest, že když povstání bylo po-
tlačeno a nastala krutá vládní
persekce, mnozí z těch nejlůbe-
nějších radikálů se pěkně uklidí-
li, z jiných se stali lidé loyální, a-
le za to na muže, kteří osvědčili
stejně neohrožené, ryzí vlasteneč-
tství v době národního vzplanutí ja-
ko v době vládní persekce, těž-
ce dopadla ruka reakce.

Mohlo-li býti něco hloupějšího,
nežli někoho obviňovati, že se "bo-
jí" rakouských konsulů, nevíme, a-
le pochybujeme o tom. Rakou-
ských konsulů v Americe může se
báti nanejvýše ten, kdo se v Ra-
kousku dopustil nějakého trestné-
ho skutku, za který mohl by býti
vydán z této země tamním úřa-
dem, ale kdo jiný? Jistě ne re-
daktor Pokroku Západu, který do
země této přijel s rodiči před svým
šestnáctým rokem. A také, když
jsme napsali, že o osudu Evropy
a též českého národa se rozhod-
je za hromědi děl na bojisti, což
v jiných obměňách napsáno bylo
snad v každém časopise na světě,
bylo nadhazováno, že se "bojíme"
dunějí děl — na druhé polokou-
li světa tisíce mil daleko. Takové
hlouposti a nesmysly psány byly
L. P. 1914 v listě, který kdysi
zaujímal vynikající místo v česko-
americké žurnalistice! Jako vše
pravdy konstatujeme — jak říka-
jí v Čechách — že redaktor Po-
kroku nemá zrovna velké strach
z dunějí děl, jež několikrát hod-
ně z blízka slyšel a se střílnou
zbraní uměl hezky zručně zachá-
zet již jako hoch 10-letý, ale to
jenom tak mimochodem, nám jde
pouze o to ukázat, jak nepřičet-
ně štválo se proti nám, neprevád-
ě na počátku války napomínali jsme
k rozvaze.

Dnes, poněvadž jsme přesvěd-
čeni, že sdělením tím nikomu u-
blíženo nebude, chceme pouze ří-
ci, že tlumočili jsme přání našich
lidí ve vlasti a to zrovna těch,
kteří v téžkých těch dobách nevá-
hali svobodu, ba snad i život dá-
ti v zásluku pro své národa a vlasti.

Nyní a po více již měsících jsou
poměry v Čechách zcela jiné, než-
li byly na počátku války. Dnes,
kdy dočítáme se o popravách pro
"velezrádu", posílajívali se a pro-
nesení "pohrabující" řeči neb na-
psání článků, nastala povinnost
Čechům americkým a zahranič-
ním vůbec, mluvit a žalovati a
jednat.

Jinak bylo však na počátku

války. I tehdy někteří političtí
předáci loyálností se rozplývali, a-
le byli jiní, kteří viděli dále, kte-
ří předvíдали možnost porážky
Rakouska a rekonstrukce Evropy,
a ti jako vše národní sebezáchr-
ny, uznali nutnost podmínku
kroků k tomu cíli, aby se na český
národ pamatovalo. Tito rozvážní
muži a skuteční naši politikové a
státníci neměli v té chvíli na ja-
mysli snahy separatistické, vedou-
cí od Vídně a od Rakouska, ne-
mohli předvídati výsledek války a
konečně nemůže jej předvídati ni-
kdo ještě dnes s přibližnou urči-
tostí, ale jim se jednalo o to, aby
známo bylo smýšlení v českém ná-
rodě tam, kde mohlo by to někdy
hodně padnouti na váhu. Jako
všecka snaha vídeňské říšské
politiky a diplomacie jest o zach-
ování rakouského státu, tak jejich
snaha nesla se za lepší budoucnos-
ti českého národa, ať válka tím
nech oním způsobem by skončila.

Opakujeme znova, že snahy je-
jich nebyly přímo podvratné,
jim se jednalo o zabezpečení
českého národa jako se jednalo
Vídně o zabezpečení rakouského
státu, ale když vede stát válku, tu-
ší velezrádu i ve věcech zcela ne-
viných — což zvláště nyní v Ra-
kousku vidíme — a proto bylo
třeba, aby ani stín podezření na
ně nepadl, aby měli co největší
volnost pohybu a volnost činy.
Z těchto příčin, aby jim nebyly
stěžovány kroky, jež pro český
národ pokládali za nutné, žádali
naši politikové ve vlasti Čechy za
hraničení, zvláště v Americe, aby
v té nanejvýše kritické době se
zdržovali každé akce, jež by se tý-
kala změny vztahu českého náro-
da a české země vůči rakouské-
mu státu, a počleli k nám třeba
Osvěta nějakého čestného muže,
na něhož bychom se mohli spo-
lehnouti, že dovede zachovati ml-
četi, jsme ochotni předložit o tom
písemné doklady. To jest, pro-
redaktor Pokroku se "bál" ra-
kouských konsulů a proč na po-
čátku války odporoval akce vi-
hradně lidumilnou, z které se
vždycky mohla vyvinouti akce po-
litická a vůbec taková, jaká v po-
měrech nutnou by se ukázala.

Dnes jsou ovšem ve vlasti poměry
ze zcela jiné, nežli byly na počátku
války, dnes národ krvácí na boji-
stích a úpí pod vládním útlakem
a terorem doma a tím jiné povin-
nosti nastaly Čechům zahranič-
ním. Ty povinnosti splní jedině
tehdy, když dovedou, jako mohl-
ný celek, mluvit k svědomí své-
ta, zejména k svědomí Ameriky,
když dovedou získávat veřejné mí-
nění pro český národ a pro vše
spojenci, od nichž můžeme více
očekávat pro národ náš nežli od
vítězného germánstva, v Rakou-
sku, které by potom bylo pouhou
pruskou provincií.

A zde chceme říci, co očekává-
jí a žádají spojenci od Slovanů v
Americe, na prvním místě Čechů.
Nežádají od nich žádnou diploma-
cii a rádi jim odpustí posilání ma-
nifestů a delegátů na zbytečné
konference — neboť první po-
dminkou jest vítězství na bojisti-
ch a prozatím jsou ještě Němci
v Belgii a v severní Francii a na vý-
chodě v Ruském Polsku — ale
žádají od nich, aby dle sil svých si
zvali na starost americké veřejné
 mínění, aby hleděli paralyzovati
snahy amerických Němců o str-
ní Spojených Států do války pro-
ti Anglii a její spojencům. Vyko-
náme-li tu práci, kterou spojenci
od nás žádají a očekávají, pak bu-
deme moči předstoupiti se svými
požadavky pro náš národ, což bu-
de až po válce, ale čas k práci jest
nyní a to čas srovnávaný.

Snahy amerických Němců o za-
plenění Spojených Států do války,
hraničí až na nepřítelnost, oni
zrovna svou národ náš do války,
tu proti Anglii a tu zas proti Ja-
panu. Sotva to možno nazvat ji-
nak nežli nepřítelností, když na
příklad Dr. Gerhard, jedno z nej-
větších světél amerických Němců,
takto píše v jednom anglickém
listu omašském: "Tři milé od
brehu říše Anglie začíná. Spojené
Státy mohou se zlobiti a zúfati a
to jest všechno, co jim to prospěje.
Ale když Strýček Sam nabral
kuráže a ukázal jenom nejmenší
známku síly, což jest zcela nepra-
věpodobné s naším přítomným
sekretářem státu, Anglie odvále-
loho zaleho bezvládného darebáka,
japonského psa, a řekne "Care
Canem" (pozor na psa). Takto
se píše v německém tisku a všude
tam, kde mají přístup do tisku an-
glického. Jest to štvání do války,
toto balamucení veřejnosti, jako

by se Spojené Státy bály Anglie
nebo se bály Japanu.

Postaviti se proti těmto snahám
amerických Němců, k tomu jest
třeba skutečné srdnatosti — niko-
li srdnatosti za humny, jako k to-
mu "nebalí se" rakouských konsu-
lů — neboť očitáme se na pro-
tívném pólu s lidmi, mezi nimiž
žijeme, a s nimiž poutají nás mno-
há přátelská a obchodní styky, ale
srdnatost tuto ukládá nám naše
povinnost jako Čechů a jako Ame-
ričanů. Jest to nanejvýše polito-
vání hodno, že i do Ameriky vrhla
evropská válka svůj příšerný stín
a doufáme, že zde na ty horkosti
bude dříve zapomenuto, nežli v
Evropě, avšak poměry tak se u-
tvářily, že ve svých sympatiích
nemůžeme býti za jedno se svými
německými spoluobčany. A vidí-
me, že ti, kdož se "nebalí" ra-
kouských konsulů, najednou ztra-
tí kuráž, když skutkem měli o-
svědčiti svoji srdnatost, když měli
konati povinnost, kterou ukládá
jim jejich čeství i jejich ameri-
čanství.

HUSŮV ROK.

Kvapem blíží se pětistě výročí
upálení mistra Jana Husa. V
Košticích 6. července 1415 vzpla-
nula hranice, na níž uhořelo usou-
zené tělo a z ní záplava světla
vzvěna na příští věky. Do zvláš-
ního ránce položil osud toto vý-
znamné jubileum v historii lid-
stva — planou v tomto roce celá
širá kraje a země duní pod těžký-
mi děly a kopyty koní a dým z ho-
jící zdivožující se k nebesům za-
plání jas slunce.

Jest pouze přirozeno, že upro-
střed těchto velikých, hrozných a
dálších, nebude jubilea upálení Ja-
na Husa tak vzpomínáno, jak by
lo bylo v dobách míru, neboť Hus
nenaleží jenom Čechům, nýbrž ce-
lému světu. Čechové američtí vy-
konají jenom povinnost svoji,
když způsobem důstojným uctí
jednoho z největších synů svého
národa, vzpomenu památky jeho
v zemi, která neuznává státní
cizinky, v zemi, kde panuje volnost
a svoboda svědomí a kde lid osu-
dy své nesvěřuje hlavám koruno-
vaným.

Ačkoli i slavnosti, jež za den se
odbudou, mají svůj význam, když
jejich průběh jest opravdu důstoj-
ný, jest mnohem více žádoucí,
aby lid náš lépe seznámen byl s
Husem, aby podán byl mu jeho
věrný obraz, aby v klidu mohl si
o něm přecísti a vybrati si z jeho
zásad a učení to, co se hodí i pro
život dnešní. Chvályhodným po-
kusem v tomto směru jest "List
Husův", který začali vydávati
naši svobodníci v Cedar Rapids a
jenom jest k přání, aby co nejví-
ce nechali mluvit Husa samotné-
ho, Husa vlastene, Husa ochran-
ce slabých a utlačovaných, Husa ho-
dícího za pravdu, jak ji poznal.

Jdme dále jisti, že populární spi-
sek o Husovi, jehož sepsání svěre-
no známému česko-americkému
spisovateli, J. J. Králívi, a jenž
bude vydán v Chicagu, vykoná
svůj úkol a že plně odpovídá
budě významu památného jubilea.

Stejně jest důležité, aby reční-
ci pozvaní na slavnosti, jež koná-
jí se v různých našich česko-
amerických osadách, měli na my-
sl věrně vystižení doby Husovy a
jeho významu a nikoli pouze chy-
lkový, planý efekt. A snad není
am třeba připomínati, že bylo by
to zhanobením památky Husovy,
kdyby při oslavách bylo též pa-
matováno na všechny vyraženi, jak
se pohřbu často děje.

V ZAJMU KANADSKÝCH ČECHŮ.

Jak jsme se již dříve zmínili,
Česko-Americký Výbor v New
Yorku vyslal do Kanady svého zástu-
pce, aby zakročil v zájmu tam-
ních Čechů, kteří jsou dosud ob-
čany rakouskými, a s nimiž bylo ná-
sledkem toho zacházeno jako s
příslušníky nepřátelského státu.

Onehdy od p. A. Tvrého, zástu-
pce new-yorského výboru, ob-
drželi jsme dopis zároveň s vý-
střížkem z "Ottawa Evening
Journal", kde uveřejnil ostrý
článek o Německu a Rakousku,
totiž ostrý pro zdejší americké po-
měry, ale v Kanadě jistě to ne-
bylo onomu článku na závidu. —
Pan Tvrý sděluje nám mezi ji-
ním: "Zdejší úřady, obzvláště
generál, jenž má na starosti váleč-
né zajatce, jest velice opatrný,
což chápu, neboť špieli je zde do-
st. I jistý obchodník (udáno
jméno), kanadský občan, poslal
německým důstojníkům přes hra-

nice a proto jest moje postavení
docet těžké."

Doufáme, že cesta p. Tvrého
setká se s úspěchem. Ve "Svoro-
nosti" byl sice uveřejněn dopis z
Kanady, který měl býti dokladem,
že tato akce new-yorských jest
zbytečná, ale zrovna z toho dopi-
su každý se mohl dočísti, že Če-
chům v Kanadě se vede opravdu
jako v ráji a ti, co se dávají zají-
mat a v jejich zájmu new-yorští
akci podnikli, činí tak dobrovol-
ně! Tuto dobrovolnost jest oprav-
du trestuhodná — neboť dozdívá-
me se z onoho dopisu, že Češi v
Kanadě, rakouští příslušníci, jsou
všude vypovídaní z práce a záro-
vni jim kanadské úřady nedovo-
lují odjeti do Spojených Států a-
ni do Evropy, a na místě aby tedy
treba několik let "privatisovali",
dávali se z oken a kouřili z dlou-
hých dýmek, oni se dávají dobro-
volně zajímati a dokonce prosí a-
merické kraje, aby jim z toho
zajetí pomohli!

Onen pan pisatel ve "Svoro-
sti" ani et redakci nevyasvětlili, z
čeho vlastně ti lidé, chudí dělníci,
mají žiti, když je z práce vypoví-
dají a ze země jim odejti nedo-
volí, ale jak pak bychom mo-
hli očekávati, aby naši státníci
se obírali takovými malichernos-
tmi. Na štěstí mezi Čechy ame-
rickými nemáme samé státníky a
vysoké diplomaty a jsme jisti, že
nemáme většinu mezi nimi sou-
hlasí s tím, aby se pomohlo kra-
janům našim, kterých třeba a kde-
koli pomoci můžeme.

V Cechách A V IRSKU.

V naší vlasti česko-moravské
bylo již vykonáno několik poprav
pro velezrádu, kterážto "velezrá-
da" byla spáchána buď slovem
psaným neb mluveným. Dle vý-
kladu Tomáše Jeffersona velezra-
dou jest jenom skutečný čin a ne-
může tudíž býti spáchána slovem,
at mluveným nebo psaným, když
nepřítel neměl by z něho přímý
prospěch, ale tento výklad neplatí
ovšem pro Rakousko, kde jsou ja-
ko "velezrádci" popraveni
mladí nadšení, které v jiném ci-
vilisovaném, a zvláště konstitu-
čním státě, nanejvýš by zavřel po-
dobu války.

Možná, že najdou se i nasinec,
kteří ospravedlní drakonické o-
patření rakouské vlády. Řeknou
snad, "válka je válka, a když lid
po statistických posílání jsou na bo-
jiště, aby zachránili stát, sotva
můžeme očekávati od státu něja-
kých ohledů pro nepřátele doma,
uvnitř jeho vlastních hranic" —
a z té příčiny, abychom ukázali,
jak se jedná v jiném civilisovaném
a konstitučním státě, odhodlali
jsme se učiniti porovnání mezi Ir-
skem a Čechami v této válečné do-
bě.

Jest dosti podobnosti mezi těm-
to zemí a jejich vztah k vlá-
dě. Oba ti národové vedli od dá-
vných let boj za větší míru samo-
správy v rámci říše, a boj trénní
úspěšně byl skončen zrovna před
vypuknutím války, kdy král po-
despal parlamentní zákon, jímž se
Irsku uděluje samospráva. Přes
to však jest v Irsku dosti nespoko-
jených, kteří zle situace Anglie
chtěli využítovati k naprostému
osvobození vlasti, a k tomu má jim
pomocí Německo, které jak zná-
mo, má za sebou velký osvobo-
vací rekord malých a utiskova-
ných národů, o čemž mohou svě-
dět: Polsko, Dánsko, Čechové a
Francouzové v Lotrínkách!

Těchto nespokojenců jest v Ir-
sku menšina a takoví političtí
vůdce trénní, jako jest Red-
mond a O'Connor, zůstali loyální
ní Anglii, avšak jest jich silná
menšina, těch nespokojenců, a ve
Spojených Státech naleží silnou
oporu. "The Irish World", nej-
důležitější irsko-americký časopis
v této zemi, že účel na Redmon-
da a ty ostatní politické předáky
pro jejich "radu irské věci." Ji-
nak jest však ve Spojených Stá-
tech dosti Irčanů, kteří "bojí se
Danajských, i když dary nesou,"
a prostě nevěří, že taková říše ja-
ko jest Německo, jež prosula všu-
de utiskování malých národů,
dala by Irsku svobodu.

A nyní přijďme k tomu srovná-
ní poměrů v Irsku a v Čechách.
Před několika týdny omalý
"World Herald" uveřejnil dlou-
hý dopis z Irsku, kde lidna byla
následně a citovány celé od-
stavce z radikálních irských ča-
sopisů. S rakouského hlediska hy-
la by to velezráda na kvadrát,
máme-li poukázati na matematického
termínu. Irčané byli vyhlazeni, a
by se nehlazili do armády, na An-

glii útočeno a zcela otevřeně psá-
no, že Irčané mohli by se radovati,
kdyby Německo vysadilo svoji ar-
mádu na zelený ostrov. Toto tr-
valo týdnů, ne-li měsíce, a teprve
když snahy tyto vzaly na sebe
formu přímé velezrády, když lord
Casement zahájil vyjednávání s
německým císařem o "osvoboze-
ní" Irska, anglická vláda potlači-
la dva ty nejradikálnější časopi-
sy. Uvězněn nebyl nikdo, tím méně
popraven. Tak rozumí, i v do-
bě válce, Anglie ústavní svobo-
dę, a jak jí rozumí vláda rakou-
ská, o tom podávají doklad popra-
vy mladých nadšených pro věci,
jež v Anglii úřady sotva by si
povšimly. Časopisy tamní sice
stěžují si na cenzuru, na cen-
suru, jež jim nedovoluje psáti po-
drobně o válečných operacích a
nutí je spokojiti se s úředními
zprávami, ale jinak jsou tak vol-
ny jako v době míru a na příklad
londýnský "Labour Leader" stá-
le píše proti válce a proti vládě.

KRVAVÁ VÍDEŇSKÁ VLÁDA NEDÁ SE VÍCE OSPRAVEDLNITI, ANI STAVEM VÁLČNÝM NEDÁ SE JEJÍ INKVISICE O- MLUVITI.

SMUTNÝ OSUD KRAJANA BOHDANA.

Několikrát zmínili jsme se již
o případě krajana Vojtěcha Boh-
dana z Chigau, jenž odsouzen byl
v Čechách na rok do těžkého ža-
láře pro několik neprozřetelných
slov v napilosti promyšlených.

Redaktor Pokroku Západu o-
brátil se v zájmu krajana Bohda-
na na odbor státu ve Washingto-
ně, a zdali ještě odjinud zakroče-
ní se stalo, bylo to až později. Na-
tom však nezáleželo a chceme jenom
říci, kdyby více českých časo-
pisů bylo se za p. Bohdana při-
mluvilo, bylo by to měla větší vá-
ha účinek, nežli kdyby za něho o-
rodovalo pět nebo deset kongres-
níků, i kdyby to byli větší státníci
a politické větší významu, než-
li jest p. McAndrews z Chicaga.

Obdrželi jsme v této věci od od-
boru státu více dopisů a telegramů
a kopii téžže a nejvíce cha-
rakteristickým jest onen ze dne
18. ledna obsahující úřední sděle-
ní pražského konsula p. Hoovera.
A zrovna z té příčiny není nám
možno dopis uveřejniti — že jest
tak charakteristickým a z toho, že
věrný opis byl nám zaslán, že se
konditi, že nebyl určen pro veřej-
nost.

Můžeme však sdělit, že naše
vláda dala se o celém případě tak
důkladně informovati, že získala
si přesný protokol soudního líčení
a učinila všechno, co se učiniti da-
lo. Pan Bohdan mohl by býti po-
puštěn jedině cestou císařské mi-
losti a i v tom velevyslanectví ve
Vídně kroky podniklo. Dle sděle-
ní pražského konsula leží Bohdan
těžce nemocen ve vězeňské nemoc-
nici, tak že nijak není jisto, že do-
ká se svobody a bude dýchati
svobodný vzduch této republiky.
Nešťastný krajan zaslouží si sym-
patie všech soucitných lidí, ne-
boť i když doznati musíme, že jed-
nal velmi neprozřetelně, jest jistě,
že žádných podvratných úmyslů
neměl a že za svoji neprozřetel-
nost vytrpěl více než dosti.

FIRMA KAISER & BÜH.

Na den svých narozenin svolal
si císař Vilém německý novinář-
ské dopisovatele při hlavním stanu
v poli a měl k nim tuto řeč:

"Dobré jitro. Já činím vám
svůj poklon. Vy píšete famózně
a já děkuji vám za to. Vy koná-
te výborné věci a já ňtu vaše člán-
ky velmi rád. Vaše zprávy mají
vysoký vlastenecký tón a má to
velkou hodnotu pro naše muže v
zákopech, když můžeme jim posla-
ti takové věci. A nyní jest něco,
a poznamenejte si to, panev. —
Moje zásada — a ta má vztah na
tuto válku rovněž — jsou slova
starého Johna Knoxe, reformáto-
ra ve Skotsku, že jeden člověk a
Bohem jest vždycky ve většině!"

Že to tedy máme čerpat na bí-
lém, s kým jest Bůh v "partner-
shipu" v této válce — a kaiserem
Ovšem, že v takových řečích, jako
německý císař neustále vede, kaž-
dý skutečně zbrojný člověk musí
spatrovati pusté rouhání, a trefně
pravý prosulý spisovatel Herbert
Quick ve svém plně uprávněném
chvalospěvu o francouzském náro-
dě.

"Francouzové vykonali práci, a
nem přilohy nevěřiti, že byli by
odrazili Němce při řece Marne,
kdyby ani jediný britický voják
nebyl v poli. A Francouzové ji vy-
konali také skromně, velkolepě, O-

ni neohrožovali ani nevyhrožovali,
ani se nevychloubali ani se ne-
chvalostali. Oni bojovali, chladně,
klidně, neohroženě, zdutě. Oni
nevolali na Boha, aby sešel dolů
do stoky a pustil se do této ho-
spodské rvačky národů, nýbrž,
přijavše věci, jak přišly, čelili
smrti a zmrzačení v každé formě
— a nikomu nenadávali. Zlatí
Napoleon Bonaparte může viděti
a může čísti onen starý záchev
nadšení, musí býti hrdý na své
Francouze. Nikdy, když vedl je
od vítězství k vítězství, nekonal
takové divy jako konají nyní."

Jest to krásný a plně zaslouže-
ný hold. Francouzové nevolali na
Boha, aby sešel do stoky a pustil
se do té rvačky národů. Francie
jediná, statečná, lidská, vzneše-
ná ve svém obětování, se nerouha-
la a jest to na prvním místě ně-
mecký císař, jehož armáda spusto-
šila Belgii a vypálila Louvain,
jenž si činí nejprvnější nároky na
společensví s Bohem a tomu jeho
společníku asi obzvláště milým
musí býti ono vyznění žen a dě-
ti pumami vrhanými s německých
aeroplanů!

PAMÁTKA PRVNÍHO ČESKÉHO MUČEDNÍKA 1914.

Pod tímto ohlavením čteme ve
"Svornosti" následující — po-
depsané začátečními písmenami
S. K. H. — což patrně zasláno by-
lo zmíněnému listu z Moravy:

"Jak česko-americké veřejnosti
jiz známo, byl 23. listopadu v Mo-
ravské Ostravě oběšen pro velez-
radu Čech Slavomír Kratochvíl z
Přerova. Byl zatčen počátkem li-
stopadu na udání klérkářského
starosty Křepelky z Polkovic na
Moravě a vykonanou u něho pro-
hládkou se zjistilo, že Kratochvíl
rozmužoval na cyklostylu provo-
láni ruské vlády k Čechům a ve
velkých masších tajně rozšiřoval
je — konaje tak krajně nebezpeč-
nou práci velkou službu uvědomě-
ní českého lidu — po Přerově a o-
kolí. Věle toho prý napsal po-
směšnou báseň na rakouskou ar-
mádu, členy císařského rodu,
klečící zbraňky, na Červený
kříž a pod. Tuto báseň dával na
nádraží v Přerově českým pasa-
žerům "na památku" a byl snad,
ubohý hoch, tak neopatrným, že
věřil příliž lidu, který vzor své-
ry ušlechtilosti nemůže zabráni-
ti, aby nevěřili se mezi něj zrád-
ci, kteří v hnusné, otročké poni-
ženosti nelekají se ani toho nej-
hanebnějšího řemesla, zrádceovství
a udavačství. Byl udán, zatčen,
souzen a odsouzen.

Slavomír Kratochvíl byl krásný
hoch, 28 let starý, úředník továrny
na hospodářské stroje, horlivý
vlastene a Čech. Co člen evičtel-
ského sboru "Sokola" v Přerově
byl oblíben a milován přerovskou
českou společností a nebylo vzdě-
lávacího podniku, kde by se ne-
súčastní svou pomocí, přednáškou
spolupracovnítvm. Byl povaha
hrdá a sebevědomá ušlechtlé ry-
zosti a pevnosti přesvědčení. Když
byl udán, ještě za noci byla u ně-
ho vykonána prohlídka policejní,
která ovšem našla, co hledala. —
Kratochvíl nezapíral, a když při-
šlo k hlavnímu líčení před vojen-
ským soudem, prohlásil hrdě: —

"Vím, co mne čeká, ale nehrozím
se svého osudu. Až bude v českém
národě více takových lidí, kteří
pro vše svého lidu nebudou se bát
ani nasazení vlastního života,
vzte, že ani vaše šibnice, ani tá-
bory špielů a armády akrahova-
ných rakouských vojáků nezadrží
záhadu Rakouska. Jdu na smrt, a-
le věřím, že můj lid dočká se své-
ho osvobození, kterého bohužel
já se nedožil. A doufám, že ani
moje památka nebude zapome-
na. A na popravu šel Kratochvíl
mužně, vzpřímen, třeba bledý, a
jeho poslední vzpomínka platila
českému lidu, české vlasti a jejich
vykoupení. Drahý, dobrý hochu,
Tvoje památka nebude zapome-
nuta a příklad Tvé odvahy nale-
zne tisíce následovníků! Ortel
uad našim prvním českým mučed-
níkem vynesen byl 21. listopadu
o 2. hodinu odpoledne vojenským
soudem v Mor. Ostravě na zákla-
de stanného práva, které platí té-
mě nad celou Moravou (vešle
Itálie a jižních zemí) a rozsuz-
dek byl vykonán o dvě hodiny po-
ději."

Tě Poučení i záhava nalazeme
v každém žle. Česko-Ameri-
ckého Vevkou. Je to časopis,
který za odhírání, čtení a uscho-
vání stojí.